

**SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W
CZĘSTOCHOWIE ZA ROK 2009**

Częstochowa, luty 2009

Podstawą działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości oraz rozwiązywanie problemów społecznych poprzez wsparcie rodziny w odbudowywaniu w niej prawidłowych relacji oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

Do zadań priorytetowych MOPS należą działania ukierunkowane głównie na:

- realizację zadań z zakresu pomocy stałej i doraźnej,
- opiekę nad dzieckiem i rodziną oraz osobami pozbawionymi pomocy,
- świadczenie usług opiekuńczych,
- pomoc osobom bezdomnym,
- pomoc rodzinie w kryzysie,
- pomoc osobom niepełnosprawnym,
- realizację świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i zaliczki alimentacyjnej,
- realizację zadań transportu osób niepełnosprawnych.

REJONOWE ZESPÓŁY POMOCY SPOŁECZNEJ

Rejonowe Zespoły Pomocy Społecznej realizują szeroko pojętą pomoc na rzecz osób i rodzin zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r (Dz.U. nr 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami), rozporządzeniami RM, uchwałami Rady Miasta, Zarządzeniami Dyrektora MOPS. Głównymi przyczynami powstawania trudnych sytuacji, wymagających interwencji pracowników socjalnych, a tym samym konieczności udzielania pomocy są: bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych oraz długotrwała choroba i patologie społeczne. Pomoc realizowana była zarówno w formie zadań własnych jak i zleconych oraz w postaci pracy socjalnej.

Pomoc w formie zadań zleconych obejmowała:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Koszt w zł
zasilek stały	1164	4 043 898 zł
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0
specjalistyczne usługi opiekuńcze	24	222 228 zł

Pomoc w formie zadań własnych:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Koszt w zł
zasilek celowy (bez względu na formę udzielonej pomocy)	4084	4 418 142 zł
zasilek okresowy	2796	2 870 366 zł
zasilek celowy na pokrycie kosztów pogrzebu	39	105 315 zł
usługi opiekuńcze	650	158 369 zł
pomoc państwa w zakresie dożywiania (posiłki)	1409	286 584 zł
Schronienie	320	927 669 zł

Oprócz pomocy finansowej i rzeczowej Rejonowy Zespół Pomocy Społecznej świadczył pracę socjalną czyli działalność zawodową mającą pomóc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Ważne jest systemowe i całościowe podejście do osoby lub rodziny w zależności od problemów występujących w rodzinie. W 2009 roku ogółem pracą socjalną objęto 2297 rodzin, w tym tylko pracą socjalną 46 rodzin.

SEKCJA OPIEKI NAD DZIEKIEM I RODZINA

Podejmując działania w ramach założonych priorytetów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie w dniach od 23.02.2009 r. do 06.03.2009 r. przeprowadził VI edycję akcji propagującej rodzicielstwo zastępcze. W ramach akcji gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zgłosiło 15 osób. Akcja „ Masz serce otwórz do niego drzwi” zwróciła uwagę na obecną sytuację dziecka pozbawionego opieki i miłości rodziców biologicznych.

Zorganizowano IV konferencja poświęcona rodzicielstwu zastępczemu pod hasłem „ Moje serce dało ci dom”. Celem tej konferencji było przybliżenie społeczeństwu lokalnemu funkcjonowania rodzin zastępczych oraz zwrócenie uwagi jak ważną i nieocenioną rolę pełnią w życiu dziecka pozbawionego opieki rodziców biologicznych. Rodziny zastępcze, które najdłużej funkcjonują na terenie Miasta Częstochowy otrzymały wyróżnienia i dyplomy.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Pomagajmy Razem zorganizowano III Piknik Integrycyjny dla dzieci z rodzin zastępczych.

Dane dotyczące rodzin zastępczych w 2009 r.

Rodziny zastępcze w roku 2009	Liczba
ogólna liczba rodzin zastępczych	352
ogólna liczba dzieci przyjętych do rodziny zastępczej	458
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	460
liczba rodzin spokrewnionych z dzieckiem	311
liczba rodzin niespokrewnionych z dzieckiem	39
pogotowie rodzinne	2
środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze	3 246 380 zł

Dla **61** pełnoletnich wychowanków z placówek opiekuńczo - wychowawczych, zakładów poprawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych wypłacono pomoc na kontynuowanie nauki na łączną kwotę **234 077 zł**.

Dla **14** wychowanków z placówek opiekuńczo - wychowawczych wypłacono pomoc pieniężną na usamodzielnienie na kwotę **79 056,00 zł**.

Dla **6** wychowanków z placówek opiekuńczo – wychowawczych zrealizowano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na łączną kwotę **6 725,00 zł**.

Dla **164** pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych wypłacono pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie **726 081,49 zł**.

11 wychowanków z rodzin zastępczych otrzymało pomoc pieniężną na usamodzielnienie w łącznej wysokości **49 410,00 zł**.

Dla **12** wychowanków z rodzin zastępczych zrealizowano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na łączną kwotę **14 610,00 zł**.

Pracownicy socjalni przeprowadzili **485** wywiadów środowiskowych celem zbadania sytuacji materialno – bytowej usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych. Przeprowadzili również **45** wywiadów u rodziców biologicznych wychowanków, mających na celu sprawdzenie sytuacji ekonomicznej i ewentualne ustalenie wysokości świadczonej pomocy na rzecz wychowanków. Sporządzono **38** programów usamodzielnienia. Pracę socjalną przeprowadzono z **350** pełnoletnimi wychowankami, poprzez udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pisanie podań, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem, motywowanie do kontynuowania nauki i podnoszenia kwalifikacji.

Przeprowadzono również **58** wywiadów środowiskowych na prośbę Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie w całej Polsce.

Z osobami poszukującymi pracy prowadzono rozmowy pouczające odnośnie własnej prezentacji, sposobu rozmowy z pracodawcą, załatwianie spraw formalno – prawnych dotyczących podjęcia zatrudnienia. W 15 przypadkach poparto wnioski o przydział mieszkania socjalnego z zasobów lokalowych Urzędu Miasta Częstochowy.

W 2009 r. otwarto trzecie mieszkanie chronione, w którym mieszka dwóch wychowanków

rodziny zastępczej. W dwóch pozostałych mieszkaniach chronionych, przebywało 2 wychowanków i 2 wychowanki z placówek opiekuńczo - wychowawczych. Ponadto poczyniono starania w kierunku otwarcia czwartego mieszkania chronionego w Częstochowie przy ul. Gajcego 2/6.

SEKCJA POMOCY INSTYTUCJONALNEJ

Wydano ogółem 84 skierowania dla dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej i umieszczono je w placówkach opiekuńczo – wychowawczych położonych na terenie Miasta Częstochowy, zgodnie z postanowieniem sądu lub na prośbę rodziców:

Nazwa instytucji	Liczba skierowań
Dom Małych Dzieci	45
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom”	2
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	0
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	0
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	0
Rodzinny Dom Dziecka Nr 4	3
Pogotowie Opiekuńcze	34

Sądy wydały 59 postanowień o umieszczeniu w placówkach opiekuńczo – wychowawczych socjalizacyjnych dzieci w wieku 7-18 lat, z których zrealizowano 4, kierując dzieci do placówek na terenie całego kraju.

W 2009 r. umieszczono 92 osoby z terenu Miasta Częstochowy w domach pomocy społecznej, z czego 36 osoby w domach pomocy społecznej położonych na terenie Miasta Częstochowy:

Osoby z terenu Częstochowy skierowane do różnych DPS		
Nazwa domu pomocy społecznej	Liczba umieszczonych	Liczba miejsc
Dom Pomocy Społecznej dla Niepełnosprawnych Intelktualnie Kobiet, ul. Wesoła 14	2	80
Dom Pomocy Społecznej dla Osób Somatycznie Chorych, ul. Wieluńska 1	27	135
Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych, ul. Kontkiewicza 2	5	180
Dom Pomocy Społecznej dla Niepełnosprawnych Intelktualnie Mężczyzn, ul. Św. Jadwigi 84/86	2	79
Domy Pomocy Społecznej poza terenem Częstochowy	56	-

W 2009 roku Gmina Częstochowa przekazała kwotę 4 625 781,05 zł na współfinansowanie pobytu osób pochodzących z terenu Miasta Częstochowy i umieszczonych w domach pomocy społecznej od dnia 01.01.2004 r.

W roku 2009 wydano 678 decyzji w sprawie pomocy w postaci pobytu i usług świadczonych przez w/w.

dzienne placówki pomocy społecznej, w tym:

Nazwa Placówki Pomocy Społecznej	Liczba decyzji	Liczba miejsc
Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, ul. Jasnogórska 36	342	163
Dom Dziennego Pobytu dla Dzieci i Młodzieży z Upośledzeniem Umysłowym, ul. Focha 71a	73	40
Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Focha 71a	94	50
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Lakowa 101	88	40
Hostel funkcjonujący przy Domu Dziennego Pobytu dla Dzieci i Młodzieży z Upośledzeniem Umysłowym, ul. Focha 71a	13	6
Centrum Rehabilitacji, ul. Focha 71	68	30

Ponadto zawarto 13 porozumień w przedmiocie umożliwienia korzystania oraz ustalenia odpłatności za usługi rehabilitacyjne w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, dzieciom pochodzącym z terenu gmin ościennych.

Na terenie Miasta Częstochowy funkcjonują również mieszkania chronione przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- Mieszkanie Chronione, ul. Michałowskiego 30,
- Mieszkania Chronione, ul. Focha 71 a,
- Mieszkania Chronione o charakterze adaptacyjnym, ul. Focha 71 a.

Mieszkania przeznaczone są w sumie dla 15 niepełnosprawnych osób dorosłych. W 2009 roku wydano 11 decyzji w sprawie udzielenia pomocy w takiej formie.

DOM DZIENNEGO POBYTU DLA OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM UL., FOCHA 71A

Wiodącym celem placówki jest przede wszystkim przystosowanie osoby z upośledzeniem umysłowym, a także niepełnosprawnej ruchowo do uczestnictwa w życiu społecznym oraz do pełnienia różnorodnych ról. Cel ten realizowany był poprzez:

- zapewnienie fachowej opieki terapeutycznej, rehabilitacyjnej i medycznej,
- rozwój umiejętności do wykonywania określonej „pracy” / warsztaty terapii zajęciowej/,
- stworzenie odpowiednich warunków do wielogodzinnego przebywania w placówce,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym,
- pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych,
- organizowanie turnusów rehabilitacyjnych i małych form wypoczynku: wycieczki, spotkania weekendowe

DZIENNY DOM POMOCY SPOŁECZNEJ UL., FOCHA 71A

W 2009 r. wydano 42 decyzje przyznające pomoc w postaci usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej. Z usług Klubu Seniora skorzystało 120 osób starszych. We wrześniu 2009r. Nastąpiła zmiana lokalizacji placówki.

Kontynuowano program : Pokonaj własną samotność, seniorzy wspólnie świętowali z okazji Świąt , imienin, odwiedzali się w domach, szpitalach, wspierali się nawzajem, utrzymywali kontakty z

seniorami z innych miast.

Kontynuowano również program: „Pozwól starości być mądrą i godną” - promowano pogodną, dobrą aktywną starość, zachęcano do poprawy wizerunku osób starszych w społeczeństwie. W ramach rehabilitacji ogólnospołecznej i kulturalnej w 2009r. rozwijano zorganizowane formy aktywności dla osób starszych :

- organizowano spotkania w Klubie Seniora
- prowadzono zajęcia: muzykoterapię bierną i czynną, elementy bioterapii
- zorganizowano dwa wyjścia do teatru
- zorganizowano wyjście do muzeum i na Jasną Górę
- zorganizowano cztery wycieczki: do Jędrzejowa, Młodzaw Małych - Pińczowa- Umianowic, wycieczkę po Jurze, wycieczkę do Krakowa.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI, UL. LAKOWA 101

Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o zasięgu ponadlokalnym zleconą i utrzymywaną z dotacji przez Wojewodę Śląskiego. Placówka zapewnia: usługi specjalistyczne(uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia, rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu), wyżywienie oraz psychiatryczną opiekę zdrowotną. Z pobytu skorzystało 53 osoby (w tym 47 osób z terenu miasta i 6 osoby spoza Częstochowy).

CENTRUM REHABILITACJI OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI , UL. FOCHA 71A

W 2009 r. Centrum otrzymało 60 decyzji przyznających zabiegi rehabilitacyjne. Gabinety rehabilitacji wykonały 1587 zabiegów kinezyterapii, 962 zabiegi fizjoterapii oraz 523 masaże lecznicze. Terapeuci zatrudnieni w Centrum odbyli 1292 spotkania terapeutyczne. 19.03.2009r. było oficjalne otwarcie Galerii Twórczości w której to odbyło się 89 różnego rodzaju spotkań integracyjnych, wernisaży, spotkań autorskich, wieczorków poetycko – muzycznych i koncertów.

W mieszkaniach chronionych mieszkały 2 osoby – podopieczne Środowiskowego Domu Samopomocy w Częstochowie oraz był kontynuowany program usamodzielnienia.

W mieszkaniach chronionych o charakterze adaptacyjnym przebywało 5 osób – podopiecznych Domu dziennego Pobytu dla Osób Upośledzonych Umysłowo.

W hostelu przebywa 1 osoba, której rodzina była w kryzysie a od 23 grudnia przebywają 2 osoby z interwencji.

W Centrum zatrudnionych było 12 osób:

- 3 etaty pedagogów – terapeutów
- 3,5 etatu wychowawców – opiekunów
- 3 etaty rehabilitantów
- 1 etat kierownik

CENTRUM POMOCY DZIECKU NIEPEŁNOSPRAWNEMU I JEGO RODZINIE, UL. JASNOGÓRSKA 36

W 2009 roku z rehabilitacji popołudniowej skorzystało 105 dzieci z terenu miasta Częstochowy a z Domu Dziennego Pobytu 32. Po podpisaniu stosownych porozumień z usług rehabilitacyjnych korzystało 26-ro dzieci z powiatu częstochowskiego.

16-ro podopiecznych zwolniono z odpłatności za usługi rehabilitacyjne, a 6 z odpłatności za pobyt w Domu Dziennego Pobytu.

W Ośrodku Poradnictwa i Konsultacji oraz w Klubie Dziecka i Rodzica udzielono 210 konsultacji logopedycznych, 315 psychologicznych, 205 pedagogicznych, 310 medycznych. Wykonano 8440 godzin usług rehabilitacyjnych (5244 w ramach Ośrodka Rehabilitacji Usprawniającej, 3196w ramach Domu Dziennego Pobytu).

Przez cały rok odbywały się spotkania szkoleniowo - instruktażowe dla rodziców prowadzone przez terapeutów i rehabilitantów.

Uzupełniono "bank informacji" o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia przez rodziny dzieci niepełnosprawnych oraz wywieszono je na tablicach informacyjnych na terenie " Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie.

Kontynuowano wszystkie metody pracy rewalidacyjnej zgodnie z planem pracy. Przez cały rok dwa razy w tygodniu działał Klub Dziecka i Rodzica „ SŁONECZKO „ W 2009 roku z zajęć w klubie skorzystało ponad 32 rodzin. Pracę Ośrodka wspierali wolontariusze oraz praktykanci z WSP oraz Studium Medycznego . Od sierpnia 2009 r pracuje także w ramach Europejskiej Wymiany Wolontariatu – Ann- Katrin Noack z Niemiec.

SEKCJA DS. ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH

W 2009r. Sekcja ds. Świadczeń Rodzinnych dla świadczeniobiorców wypłaciła kwotę 39937172,00 zł w tym:

- na świadczenia rodzinne oraz składki zdrowotne, emerytalne i rentowe 31126626,00 zł,
- na świadczenia z funduszu alimentacyjnego kwotę 8810546,00 zł.

W celu usprawnienia procesu przyjmowania wniosków poza siedzibą Sekcji czasowo uruchomiono trzy punkty obsługi klienta – w budynku przy u. Polskiej Organizacji Wojskowej 2 oraz ul. Bór 59 oraz ul. Brzeźnickiej 59.

Wypłacono 163391 zasiłków rodzinnych oraz 53516 dodatków do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:

- urodzenia dziecka: 962,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego: 10390,
- samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu: 0,
- samotnego wychowywania dziecka: 10027,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego: 9522
- rozpoczęcia roku szkolnego: 8531,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: 359,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej: 13725.

ZESPÓŁ DS. KOORDYNACJI USŁUG OPIEKUŃCZYCH

Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Świadczenie usług opiekuńczych było realizowane wśród osób starszych, niepełnosprawnych oraz obłożnie chorych. Zespół ds. Koordynacji Usług Opiekuńczych pomocą w postaci usług opiekuńczych w 2009 roku objęło 650 rodzin, w tym osób samotnych 201, natomiast posiadających rodzinę zamieszkałą oddzielnie 449 osób (w tym 30 osób mieszkających z rodziną). Usługami opiekuńczymi było objętych 131 osób leżących - obłożnie chorych.

Natomiast pomoc usługowa realizowana w ramach zadań zleconych obejmowała specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Tą formą pomocy objęto 25 rodzin.

SEKCJA POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM I GRUPOM WYBRANYM

Wypłacono zasiłki celowe 158 osobom na łączną kwotę 15507,8zł. Udzielono pomocy w postaci zasiłków stałych 63 osobom bezdomnym na łączną kwotę 388757,50zł.

Ze schronienia i usług skorzystało:

Rodzaje udzielonej pomocy	Liczba osób korzystających w 2009r.
Ogólna ilość osób bezdomnych korzystających z pomocy MOPS	497
Udzielenie schronienia - ogółem	342
Ilość czynnych środowisk - ogółem	347
Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Krakowska 80/15	144
Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Krakowska 80/15	66
Przytulisko dla kobiet „OAZA” (matki wraz z dziećmi)	61
Noclegownia dla kobiet „OAZA”	22
Przytulisko dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Krakowska 80/2	31
Przytulisko dla Bezdomnych Rodzin ul. Krakowska 80/2	27
Marianka Rędzińska Schronisko	32
Marianka Rędzińska Noclegownia	3
Marianka Rędzińska Niepełnosprawni	7
Ilość czynnych środowisk	497

DZIAŁ POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wynikające z

ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Realizację powyższych zadań ze środków PFRON przedstawia poniższa tabela.:

Rodzaj pomocy	Liczba przyjętych wniosków		Liczba osób, która otrzymała dofinansowanie/ liczba zrealizowanych umów/		Koszt w zł	
	Osoby dorosłe	Dzieci i młodzież	Osoby dorosłe	Dzieci i młodzież	Osoby dorosłe	Dzieci i młodzież
Warsztat Terapii Zajęciowej	30	-	30	-	443 880,00	-
Sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych	57	3	37	3	11 210,83	867,00
Sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek org. nie posiadających osobowości prawnej	1		1		1 759,80	
Sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	1955	212	1419	158	1 139 205,83	104 452,54
Turnusy rehabilitacyjne	3411	159	546 361 opiekunów	140 113 opiekunów	498 571,50	141 254,00
Likwidacja barier architektonicznych,	324		84 umów		1 206 628,3	
w komunikowaniu się			180umów		425 502,49	
technicznych			60 umów		151 060,20	
Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki	56		43 umów 3 030 os. dorosłe i 1 174 dzieci		208 507,75	

MIESKI OŚRODEK ADOPCYJNO – OPIEKUŃCZY PRZY UL. JANA III SOBIESKIEGO 17B

W roku 2009 MOAO realizował swoje zadania zgodnie z przyjętym statutem i regulaminem Ośrodka, poszerzając swoją działalność o zadania zlecane na bieżąco przez organy nadrzędne. Jednym z tych zadań jest kontynuacja pełnej obsługi finansowo- merytorycznej Rodzinnych Domów Dziecka na terenie Częstochowy tj. RDDz Nr 2 przy ul. Kolorowej 82, RDDz Nr 3 przy ul. Połanieckiej 175 oraz rozpoczęcie obsługi finansowej nowo utworzonych placówek rodzinnych tj. RDDz Nr 4 przy ul. Or-Ota 9 i RDDz Nr 5 przy ul. Brata Alberta 36/40.

W minionym roku gotowość do pełnienia funkcji rodziny adopcyjnej zgłosiły w Ośrodku 33 rodziny. Natomiast gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wykazało 18 rodzin (z czego 2 rodziny gotowość do pełnienia funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej o charakterze

pogotowia rodzinnego i 1 rodzina do prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka).

W okresie od 01.01.09r. do 31.12.09 Ośrodkowi udało się umieścić w rodzinach adopcyjnych 13 dzieci, w trakcie jest adopcja kolejnego dziecka. Pomimo zmniejszającej się liczby kandydatów chętnych do zawiązania rodziny zastępczej, udało się zawiązać 4 takie rodziny, w których umieszczono 9 dzieci.

MOAO przeprowadził także szkolenia przygotowujące do pełnienia funkcji środowiska zastępczego w 3 grupach, w których uczestniczyli zarówno kandydaci na rodziny zastępcze, adopcyjne jak również rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem. Zaświadczenia kwalifikacyjne uzyskało 30 osób starających się o adopcję, 8 osób przygotowujących się do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niespokrewnionej z dzieckiem, 2 osoby starające się o prowadzenie placówki rodzinnej oraz 23 osoby stanowiące rodzinę zastępczą spokrewnioną z dzieckiem.

W ramach gromadzenia informacji o dzieciach oczekujących na objęcie zastępczymi formami wychowania rodzinnego pozyskano 34 zgłoszenia małoletnich dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych współpracujących z MOAO – przede wszystkim z Domu Małych dzieci i Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego w Częstochowie. Współpracowano również z Wojewódzkim i Centralnym Bankiem Danych o Dzieciach.

OSRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

W roku 2009 z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało 876 osób, w tym 648 kobiet, 189 mężczyzn i 39 dzieci. Ponadto w ramach zajęć edukacyjno – korekcyjnych, pomocą psychologiczną objętych zostało 49 osób, sprawców przemocy w rodzinie. Problem przemocy domowej dotyka 362 osoby, przy czym 338 osób doświadcza przemocy ze strony najbliższych. Wśród form doświadczonej przemocy dominuje:

- przemoc psychiczna – 254 osoby,
- przemoc fizyczna – 171 osób,
- przemoc ekonomiczna – 56 osób,
- wyrzucenie z mieszkania – 36 osób,
- przemoc seksualna – 6 osób

W przypadku 109 klientów pozostających w sytuacji kryzysowej podłożem kryzysu jest alkoholizm (12,4%). W ubiegłym roku ze schronieni w hostelu Ośrodka skorzystało 46 osób, tj. 28 kobiet i 18 dzieci – ofiar domowej przemocy.

Struktura pomocy specjalistycznej:

Rodzaje pomocy	Ilość osób korzystających z pomocy
Indywidualna terapia psychologiczna	161
Grupy wsparcia dla osób w kryzysie	46 kobiet
Poradnictwo psychologiczne	107
Poradnictwo prawne	338
Poradnictwo pedagogiczne	49
Poradnictwo małżeńskie (rodzinne)	189
Mediacje małżeńskie	62
Pomoc socjalna	46
Zajęcia edukacyjno - profilaktyczne	47
Zajęcia opiekuńczo - wychowawcze	42 dzieci
Zajęcia edukacyjno - korekcyjne	49

OIK prowadzi działalność psychoedukacyjną i profilaktyczną poprzez:

- zajęcia edukacyjne dotyczące problematyki choroby alkoholowej „Pułapka współzależnienia” – 11 osób,
- zajęcia edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy domowej „Przemoc, uraz psychiczny i powrót do równowagi” - 5 osób,
- zajęcia psychoedukacyjne dotyczące wzmacniania poczucia własnej wartości - 25 osób,
- w Treningu asertywności 29 osób,
- z udziału w warsztacie psychologicznym „Mój wewnętrzny spokój – artystyczna podróż w głąb siebie”- 9 kobiet
- w treningu motywacyjnym „Bohater w podróży do marzeń – jak realnie wyznaczyć cele życiowe -12 kobiet
- w warsztacie edukacyjno - korekcyjnym z zakresu wypalenia zawodowego FENIKS -15 osób

Ofertę pomocy skierowała również Poradnia Rodzinna działająca w strukturach OIK, której cele realizowane były w oparciu o następujące programy profilaktyczno – edukacyjne:

1. Trening umiejętności wychowawczych „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły.

2. Zajęcia psychoedukacyjne rozwijające umiejętności funkcjonowania w małżeństwie i rodzinie „Jak doskonalić i pogłębiać więź w małżeństwie i rodzinie”
3. Zajęcia psychoedukacyjne z zakresu planowania rodziny „Miłość małżeńska, a odpowiedzialne rodzicielstwo”

Szeroko zakrojoną działalność profilaktyczną dla dzieci realizowała świetlica środowiskowa OIK. Objęła pomocą grupę 40 dzieci. W świetlicy środowiskowej prowadzone były programy: profilaktyczno – edukacyjny „Kocham wolność – mądry wybór” - przeznaczony dla grupy w wieku 7 – 15 lat, program „Śnieżna kula” - przeznaczony dla grupy 18 osób (7 – 15 lat), oraz program „Stop agresji – trening kontroli złości TZA” - przeznaczony dla grupy 21 osób (7 – 15 lat).

ZESPÓŁ DO SPRAW TRANSPORTU – PRZEWÓZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Liczba zgłoszeń osób	21 888
Liczba osób obsłużonych	21 773
Liczba osób nie obsłużonych	115
Przebieg pojazdów bez pasażerów	68 917 [km]
Przebieg pojazdów z pasażerami	112 443 [km]
Łączny przebieg pojazdów	181 360 [km]
Liczba pojazdów biorących udział w przewozach	5
Zużycie paliwa przez wszystkie pojazdy	20 526 [litry]
Wpływy z opłat pasażerów za przejazdy	21 935 [zł]
Opłaty za olej napędowy	75 991 [zł]

SEKCJA INFORMATYKI I ANALIZ

W roku 2009 udało się utrzymać sprawność systemów informatycznych oraz zapewnić komunikację elektroniczną i dostęp do sieci internet dla wszystkich komórek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie oraz Urzędem Miasta w Częstochowie udało się wdrożyć nową wersję systemu SEPI - Samorządowej, Elektronicznej Platformy Informacyjnej, która umożliwia wymienianie się danymi bez konieczności wystawiania zaświadczeń. Zakres danych udostępniany w systemie: to dane osobowe i adresowe ze źródła ewidencji ludności, dane z powiatowego urzędu pracy, dane z pomocy społecznej oraz świadczeń społecznych. W efekcie współpracy i opracowywanych wymagań pomiędzy wspomnianymi instytucjami jest obecnie na ukończeniu i w fazie testów system Broker - Platforma Integrycyjna, udostępniający wspomniane dane oraz większą ilość danych ze strony pozostałych wydziałów Urzędu Miasta. System Broker zostanie wdrożony w roku 2010.

Z uwagi na oszczędności budżetowe i brak środków, nie udało się zrealizować zakupu większości potrzebnego sprzętu komputerowego.

Wśród planów na rok 2010 należy wymienić:

- ukończenie wdrożenia i rozwój funkcjonalności Platformy Integracyjnej;
- rozwój funkcjonalności systemu SEPI
- kontynuowanie pilotażowych wdrożeń systemów informatycznych usprawniających pracę jednostki
- obniżenie wydatków telefonicznych w zakresie telefonii stacjonarnej - poprzez zmianę dostawcy usług
- obniżenie wydatków telefonicznych w zakresie służbowych telefonów komórkowych.

POGOTOWIE OPIEKUŃCZE ,UL. LEGIONÓW 58

W roku 2009 w pogotowiu przebywało 89 wychowanków. Opieką całkowitą w grupach wychowawczych objęto 64 wychowanków, w tym 23 dziewczęta i 41 chłopców.

Wiek dzieci, które objęte były opieką całkowitą kształtował się następująco :

- 7 – 13 lat - 24 wychowanków,
- 14 – 16 lat - 21 wychowanków,
- 17 – 18 lat - 19 wychowanków.

59 dzieci zostało skierowanych do pogotowia na podstawie spraw opiekuńczych, ze spraw o demoralizację skierowano 4 wychowanków, w 19 przypadkach toczyło się wobec nieletnich zarówno postępowanie opiekuńcze, jak i sprawa o demoralizację.

Wychowanków zakwalifikowano oraz skierowano do następujących form opieki:

Forma opieki	Liczba wychowanków
rodzina własna	2
rodzina zastępcza	11
placówki opiekuńczo - wychowawcze socjalizacyjne	5
młodzieżowy ośrodek wychowawczy	5
młodzieżowy ośrodek socjoterapii	7
schronisko dla nieletnich	1
usamodzielnieni (skończyli 18 lat po opuszczeniu placówki)	5
wychowankowie przebywający w pogotowiu opiekuńczym powyżej 3 miesięcy	33
wychowankowie przebywający w pogotowiu opiekuńczym na dzień 31 grudnia 2009	28

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ UL., KONTKIEWICZA 2

Placówka realizowała zadania polegające na zapewnieniu opieki osobom przewlekle psychicznie chorym.

Głównym zewnętrznym źródłem zasilania finansowego Domu Pomocy Społecznej w Częstochowie przy ul. Kontkiewicza 2 był rachunek dochodów własnych, na którym w 2009 roku zgromadzono 103 666,66 zł (z tytułu odpłatności za usługi od osób nie przebywających na stałe w dps-ie – 98 840,30 zł., z tytułu odsetek bankowych – 628,70 zł., z tytułu zasądzonych sądownie zwrotów poniesionych kosztów – 1 034,00

zł., z tytułu otrzymanych darowizn w postaci pieniężnej – 3 163,66 zł.).

Otrzymano również dary w postaci rzeczowej z CARITAS Częstochowa – były to środki żywności, takie jak mleko, mąka, ryż, makaron, cukier, kasza oraz ser żółty o łącznej wartości 52 317,66 zł., co pozwoliło znacznie zredukować wydatki przeznaczone na wyżywienie Mieszkańców. Otrzymano również darowizny materiałów medycznych na potrzeby gabinetu zabiegowego na kwotę 7 018,07 zł.

Podjęto również kroki ku pozyskaniu środków z funduszy unijnych, rozpatrzenie naszego wniosku ma nastąpić w lutym 2010 r.

Stan na koniec roku wynosił 180 osób, z czego 85 osób otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa, a 95 osób dofinansowanych jest przez rodziny oraz gminy.

W minionym roku zorganizowano we wrześniu turnus rehabilitacyjny dla 16 Pensjonariuszy w ośrodku wczasowym „Pod Trzema Koronami” w Niedzicy. Poza tym bogaty program Instruktorów KO został uzupełniony o dwudniową wycieczką autokarową do Kotliny Kłodzkiej. Mieszkańcy uczestniczyli czynnie w większości wydarzeń kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie miasta, jak również wyjeżdżali na spektakle do Operetki Krakowskiej i Teatru Wielkiego w Łodzi. Okres letni obfitował w wyjazdy rekreacyjne do Błachowni i Złotego Potoku. W czerwcu został zorganizowany Piknik Integracyjny, na który zaproszono rodziny i przyjaciół Pensjonariuszy jak również zaprzyjaźnione domy pomocy społecznej z występami artystycznymi o tematyce romskiej. W sumie w zabawie uczestniczyło 500 osób. W minionym roku odbyły się dla pracowników trzy szkolenia wewnętrzne z tematów: „Zasady udzielania pierwszej pomocy”, „Metodami pracy z osobami przewlekle chorymi psychicznie”, „Zasady stosowania przymusu bezpośredniego”. Poza tym 18 pracowników uczestniczyło w 12 szkoleniach wyjazdowych.

Grupa 18 wolontariuszy współpracowała z placówką w oparciu o podpisane umowy. W ciągu całego roku grupa kilkudziesięciu uczniów i studentów odbywała praktyki na terenie naszej placówki.

DZIAŁ INNOWACYJNEJ PRACY ŚRODOWISKOWEJ

Realizacja Projektu „Zainwestuj w siebie – program aktywnej integracji w Mieście Częstochowa”

Celem głównym projektu realizowanego w 2009 roku była aktywizacja zawodowa i społeczna klientów pomocy społecznej, zwiększenie ich potencjału zawodowego i społecznego, zwiększenie kompetencji edukacyjnych, społecznych, nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz kontynuacja zatrudnienia pracowników socjalnych zatrudnionych w 2008 roku. Budżet projektu realizowanego w okresie 01.01.2009 r. do 31.12.2009 r. wynosił 2 225 429 zł. Grupą docelową projektu były osoby bezrobotne, poszukujące pracy lub nie pozostające w zatrudnieniu, będące w wieku aktywności zawodowej i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. W roku 2009 pracownicy socjalni Działu Innowacyjnej Pracy Środowiskowej podpisali łącznie 222 kontrakty socjalne, które obejmowały wsparciem łącznie 238 osób (144 kobiety i 94 mężczyzn).

Kampania „Dzieciństwo bez przemocy”

W 2009 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie został ambasadorem kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”. Przedstawicielami kampanii są pracownicy socjalni: Alina Gruszka i Marta Radzioch. Głównym celem kampanii jest uświadomienie rodzicom negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci oraz wypracowanie innych metod wychowawczych. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie prowadzone są szkolenia dla rodziców „Bez klapsa – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice”. W szkoleniach, które odbywały się w okresie od listopada do

grudnia 2009 r. wzięło udział 30 rodziców, z których 22 osoby je ukończyły. Kampania prowadzona jest w ramach profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej.

Pilotażowy program „Asystent rodziny”

Celem Projektu „Asystent rodziny”, realizowanego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie jest podniesienie poziomu wydolności rodziny w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Asystent przede wszystkim ma za zadanie zmienić stosunek osób w rodzinie do własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na własne życie, podnieść samoocenę. Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny (rodziców, dzieci), osiągania wyznaczonych przez nich celów, wzbudzeniu w nich wiary w swoje możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe. Do chwili obecnej pomocą 6 asystentów rodziny zostało objętych 30 rodzin ze względu. Założeniem programu jest nieposiadanie pod opieką przez jednego asystenta więcej niż 5 rodzin.

Projekt „Kawiarenka dla seniora”

"Kawiarenka dla Seniora" to realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie akcja, która ma na celu aktywizowanie seniorów w naszym mieście. Podstawowym założeniem jest umożliwienie osobie starszej pełnego uczestniczenia w życiu społecznym. Częstochowscy seniorzy, dzięki akcji przeprowadzonej od końca czerwca do grudnia 2009 roku mogli w wybranych 8 lokalach uczestniczących w projekcie za symboliczną złotówkę kupić kawę bądź herbatę. Beneficjentami akcji są mieszkańcy Częstochowy (kobiety i mężczyźni powyżej 60. roku życia), bez względu na wysokość dochodów. Do końca grudnia wydano 1650 kuponów, w przybliżeniu z akcji skorzystało ponad 300 osób.

Akcja „Tornister”

Cel akcji „Tornister” prowadzonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie jest zbiórka tornistrów, plecaków oraz innych artykułów szkolnych (zeszyty, bloki rysunkowe, kredki, flamastry, piórniki, itp.). Wymienione artykuły szkolne zostały przekazane dzieciom z najuboższych rodzin z terenu Miasta Częstochowy, które systematycznie korzystają z różnych form pomocy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W tym roku pracownicy socjalni MOPS wytypowali dzieci z najbardziej potrzebujących rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem pierwszoklasistów. Przygotowano 16 małych i 17 dużych plecaków wyposażonych w podstawowe artykuły szkolne. Ponadto w tym roku do akcji włączyło się Stowarzyszenie na rzecz dzieci "Pomagajmy razem", które przekazało artykuły szkolne - bloki, kredki, zeszyty itp.

Klub Aktywizacji Zawodowej

Klub Aktywizacji Zawodowej udzielał pomocy rodzinom poprzez:

- aktywizowanie ich do czynnego powrotu na rynek pracy,
- udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu kryzysu w rodzinie spowodowanego bezrobociem poprzez indywidualne poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy,
- ugruntowanie nawyku samodzielnego poszukiwania pracy.

W roku 2009 w Klubie Aktywizacji Zawodowej zarejestrowały się 902 osoby bezrobotne. Za pośrednictwem Klubu zatrudnienie uzyskały ogółem 52 osoby.